Participatie sector- en keteninitiatieven

Inventarisatie initiatieven

Vanuit de CO_2-Prestatieladder wordt gevraagd om deelname aan een sector- of keteninitiatief. Het bedrijf dient zich daarbij op de hoogte te stellen van de initiatieven die binnen de branche spelen. Dit kan onder andere op de website van de SKAO (https://www.co2-prestatieladder.nl/nl/initiatieven-en-programmas). Hier is een compleet overzicht van alle initiatieven en reductieprogramma's te vinden. Eventuele geschikte initiatieven zijn besproken met de projectleider en met het management. Aangezien de organisatie aan meerdere initiatieven deelneemt is dit alleen ter inspiratie geraadpleegd.

Jaarlijks wordt door de projectleider en het management geëvalueerd of deelname aan de initiatieven nog als relevant en actueel wordt gezien en/of dat er eventuele andere geschikte initiatieven van toepassing zijn.

Actieve deelname

De gedachte achter deelname aan een initiatief is dat door interactie met andere bedrijven informatie kan worden uitgewisseld en in samenwerking nieuwe ideeën en ontwikkelingen op het gebied van CO_2-reductie tot stand kunnen komen. Vanuit dit doel vraagt de norm om een actieve deelname, middels bijvoorbeeld werkgroepen. Verslagen van bijeenkomsten en van overlegmomenten en presentaties van het bedrijf in de werkgroep kunnen tegenover de auditor dienen als bewijs van actieve deelname.

Mocht een initiatief waaraan wordt deelgenomen op zeker moment niet meer relevant zijn voor het bedrijf (wanneer gedurende een half jaar of langer geen voortgang in het initiatief of actieve deelname aangetoond kan worden) en de deelname wordt beëindigd, dan kan de inventarisatie van de initiatieven dienen als bron voor het kiezen van deelname aan een ander initiatief.

Lopend initiatieven

EnergieWEB

Gemeenten Wageningen, Ede en Barneveld hebben enige jaren terug de handen ineengeslagen om op een andere manier de verduurzaming van het energiecontract vorm te geven. Hiertoe zijn zij in eerste instantie gestopt met de inkoop van GVO's. Het geld dat hiervoor zou worden uitgegeven in gestopt in een pot. Uit deze pot worden lokale duurzame opwek initiatieven ondersteund. De duurzaam opgewekte energie wordt vervolgens gebruikt voor de eigen energievoorziening. https://duurzaam-actueel.nl/energieweb-voor-meer-duurzame-energie-in-eigen-gemeente/

Om zeker te weten dat het eigen gebruik daadwerkelijk duurzaam is opgewekt is gelijktijdigheid van belang. Hiertoe is een nieuw systeem van energieinkopen opgezet; lokale zelflevering. Hierbij wordt lokale aanbod direct gekoppeld aan de gemeentelijke vraag. Het verhandelen van de energie vindt plaats op een handelsplatform van Entrnce. Om nieuwe energie treedt op als dienstverlener om de afhandeling van energie in goede banen te leiden.
Het idee is dat lokale aanbieders een vaste prijs krijgen voor de stroom die ze gelijktijdig kunnen leveren. Het tekort aan duurzame stroom wordt aangevuld via de dagmarkt Epex. Op deze handelsmarkt wordt een dag vooruit per uur energie ingekocht. De opwekker zet eventueel overschot aan opgewekte energie eveneens op de Epex. Het gevolg is dat als er veel overschot is de opwekker weinig kan krijgen voor het surplus. Door de gegarandeerde hogere prijs van de gemeenten ontstaat er een stimulans om de energie uitgesteld te leveren. De energie moet opgeslagen worden, bv in een accu. Het eerdergenoemde fonds biedt weer ondersteuning om de opslag te kunnen realiseren. Zo wordt er een sturing gegeven op de verduurzaming van de eigen en lokale energievoorziening. Inmiddels is gemeente Scherpenzeel als gemeente toegetreden tot energieWEB. Ook andere gemeenten in de Foodvalley tonen interesse in dit systeem. Door het aantal partijen toe te laten nemen, zowel door meer grondgebied maar ook door meer maatschappelijke instellingen te betrekken ontstaat er een nieuw energielandschap die een bijdrage levert bij de aanpak van netcongestie.

Via deze route is het zelfs mogelijk om Business cases te realiseren om energiearmoede in de sociale huursector het hoofd te bieden.
EnergieWeb functioneert vanuit de gemeentelijke energierekening. Er is zodoende geen separate begroting voor dit project. Slechts in de opbouwfase worden aanmerkelijke kosten gemaakt. Kosten die ook gemaakt moeten worden voor reguliere aanbestedingen en het laten functioneren van energie coördinerende functies binnen de gemeenten.

Gemeente Ede vindt het van belang dat de leerervaringen rond lokale zelflevering worden gedeeld met andere gemeenten. Dit zijn pionierstrajecten waar keuzes worden gemaakt die goed uitpakken en keuzes die minder goed uitpakken. Beide type keuzes zijn de moeite waard om breed te delen zodat collega gemeenten daar hun voordeel mee kunnen doen. Maar het tegenovergestelde is net zo waar. Door te delen krijgt de gemeente ook reactie die inzichten opleveren waar we weer verder mee kunnen. Zo werken we samen met diverse partijen om dit initiatief te delen, onder andere in een werkgroep met andere gemeenten. In deze werkgroep wordt de toekomst van zelflevering besproken en wordt gewerkt aan een doorontwikkeling. Als gemeente dragen wij onze eigen ervaringen als kennis bij.

Klimaatverbond Nederland

Gemeente Ede is lid van klimaat verbond Nederland. Belangrijke speerpunten voor het Klimaatverbond om effectief lokaal klimaatbeleid te verankeren, uit te voeren en zichtbaar te maken zijn 'regionale samenwerking', 'afschaffen energiebelasting voor zelflevering' en 'energieneutrale scholen'. In de 'Green Deal Regionale Samenwerking Klimaatinitiatieven' (sinds juni 2012) ondersteunt Klimaatverbond Nederland (met een financiële bijdrage van het Rijk) meerdere regio's bij het ontwikkelen en opzetten van concrete klimaatinitiatieven. We helpen publieke en private partijen in de regio om het samenwerkend vermogen te verbeteren en brengen daarmee de klimaatambities op een hoger plan. In de 'Green Deal Energieneutrale Scholen', die op initiatief van het klimaatverbond samen met de PO Raad/Ruimte OK wordt voorbereid, is het doel om de kwaliteit en energieneutraliteit van bestaande schoolgebouwen te verbeteren. Bij scholen, gemeenten, bedrijven én financiers bestaat grote belangstelling om schoolgebouwen te verduurzamen en daarmee tot iconen te maken voor duurzame energievoorziening en energiebesparing in de wijk. We ontwikkelen verschillende participatiemodellen om bijvoorbeeld met ouders en leerkrachten een gezonde leer- en werkomgeving te creëren. Gemeente Ede en klimaatverbond trekken samen op om zelflevering van energie bij gemeenten te stimuleren.

RES: Regionaal Energie Strategie

Gemeente Ede neemt actief deel aan de RES van de regio Foodvalley. Regio Foodvalley heeft – net als 29 andere energieregio's in Nederland - op 1 oktober 2020 de concept-Regionale Energiestrategie ingeleverd bij het rijk. In het voorjaar hebben de deelnemende partijen de RES vastgesteld.

Alle partijen zetten samen de schouders eronder om de RES 1.0 ook samen uit te voeren. Daarvoor wordt een uitvoerings- en samenwerkingsprogramma gemaakt. Voor de suggesties en wijzigingen die voor de hele regio van belang zijn, werken alle partijen die te zijner tijd uit in een aangepaste RES 2.0. Deze RES 2.0 moet 1 juli 2023 gereed zijn. Alle partijen in Regio Foodvalley blijven doorzoeken naar mogelijkheden om 1.0 TWh op te wekken in 2030.

Overleggen
Voor de RES Foodvalley zijn de volgende overleggen:

In **gebiedsstudies** wordt onderzocht hoe om te gaan met wind- en zonne-energie langs bijvoorbeeld snelwegen of in het stedelijk gebied. De studies kijken over gemeentegrenzen heen naar het opwekken van duurzame energie in relatie tot:

- Bundeling met infrastructuur
- Kansen voor landschap en lokaal eigenaarschap: het verdelen van (financiële) lusten en lasten
- Het stedelijk gebied - bedrijfs- en woningdaken, benutten van (rest)warmte
- Agrarische structuur.

Naast de gebiedsgerichte studieopdrachten wordt inhoudelijk beleid verder uitgewerkt in een aantal **bestuurlijke werkgroepen**. Hierin wordt lessen geleerd die relevant zijn voor lokale beleidsontwikkeling. De onderwerpen voor deze werkgroepen zijn:

- Lokaal eigenaarschap
- Belemmeringen
- Netcapaciteit
- Omgevingsbeleid

De kennis en inzichten uit deze bijeenkomsten, gaan naar het Stakeholderoverleg (zie hieronder). Dat borgt mede het uitgangspunt dat lokale processen leidend zijn.

Aan het **Stakeholderoverleg** doen vertegenwoordigers van veel verschillende organisaties mee. Het is een onderhandelingstafel. Ieder brengt zijn eigen belang in. De partijen zoeken gezamenlijk naar de allerbeste oplossingen voor hoe en waar duurzame energie opgewekt kan worden in de regio. Daarbij gebruiken ze de kennis uit de ateliers. Ze zoeken oplossingen waarbij met zoveel mogelijk belangen rekening wordt gehouden. Gezamenlijk hebben de deelnemers criteria vastgesteld om oplossingen te kunnen afwegen (pdf, 110 KB).

In de **RES-Stuurgroep** zitten wethouders van de gemeenten, gedeputeerden van de provincies en hoogheemraden van het waterschap. Zij bereiden de besluitvorming voor.

Download hier de tijdlijn die laat zien hoe we van concept-RES, naar RES 1.0 en naar RES 2.0 gaan en welke stappen daarna volgen. (pdf, 370 KB)

Gemeente Ede heeft een vertaalslag gemaakt voor gemeente Ede onder de noemer gemeente Ede energieneutraal 2050. Meer informatie hierover is te vinden op www.edenatuurijk.nl.

Ondertekening

Organisatie:	Gemeente Ede
Kenmerk:	Participatie sector- en keteninitiatieven
Datum:	10/11/2025
Versie:	1.0
Verantwoordelijke projectleider:	Remco van Bruchem